

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ		
1. Датум и орган који је именовео комисију: 26.04.2023.године, Наставно научно веће		
2. Састав комисије у складу са <i>Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду</i> :		
1. др Бркић Снежана	Редовни професор	Кривичноправна ужа научна област, 22.6.2011. године
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Правни Факултет у Новом Саду, Универзитет у Новом Саду		Председник комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2. др Шкулић Милан	Редовни професор	Ужа научна област Кривично право, 15.4.2009. године
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Правни факултет у Београду, Универзитет у Београду		Члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
3. др Бугарски Татјана	Редовни професор	Кривичноправна ужа научна област, 01.06.2017. године
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Правни факултет у Новом Саду, Универзитет у Новом Саду		Члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ		
1. Име, име једног родитеља, презиме: Миња, Бранко, Блажић Павићевић		
2. Датум рођења, општина, држава: 15.12.1986. године, Савски венац, Београд, СФРЈ		
3. Назив факултета, назив претходно завршеног нивоа студија и стечени стручни/академски назив: Правни факултет у Београду, Универзитет у Београду, Мастер академске студије права, Мастер правник		
4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: 2016.		

година, Докторске академске студије Јавно право

III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ: „Специфичности кривичног поступка за кривична дела против животне средине“

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са знаком броја страница, поглавља, слика, схема, графикана и сл.

Докторска дисертација Специфичности кривичног поступка за кривична дела против животне средине је написана на 455 страна (533 са резимеом и пописом литературе), А4 формата компјутерски обрађеног текста, писаног ћириличним писмом, тип слова Times New Roman, величина слова 12, проред 1,5. У техничком смислу дисертација је уређена у складу са универзитетским стандардима. Текст докторске дисертације обухвата Уводна разматрања, шест делова и Закључна разматрања. На крају је дат попис библиографских јединица.

У оквиру **Уводних разматрања** (стр. 19-38) анализирано је животна средина у општој проблематици, као и различити приступи сагледани кроз политички, економски, социјални, филозофски и историјски аспект. Поред места у општој проблематици, сагледано је позиционирање животне средине у правној науци и развој еколошкоправне норме у другим грана права, као што су уставно, грађанско, пореско и прекршајно право, као и улога кривичног права у заштити животне средине. Дефинисањем екологије, еколошког криминалитета и кривичних дела против животне средине у оквиру уводних разматрања, постављени су полазни параметри на основу којих је дефинисан предмет и циљ докторске дисертације. У овом делу, користећи научне методе истраживања, постављена је општа хипотеза, која је проверена и делимично потврђена извршеним научним (теоријским) истраживањем и резултатима емпиријског истраживања.

Након Уводних разматрања следи шест делова докторске дисертације и то:

ДЕО ПРВИ – КРИВИЧНОПРАВНА ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (стр. 39-117) (Кривична дела против животне средине (Теоријски поглед на кривична дела против животне средине, Међународни прописи значајни за нормирање кривичних дела против животне средине (Конвенција о заштити животне средине путем кривичног права, Директива Европског парламента 2008/99/ЕЗ, Значајне резолуције, препоруке и закључци), Кривична дела против животне средине у законодавству Републике Србије (Основно и споредно законодавство), Карактеристике кривичних дела против животне средине (Загађење животне средине, Непредузимање мера заштите животне средине, Противправна изградња и стављање у погон објеката и постројења који загађују животну средину, Оштећење објеката и уређаја за заштиту животне средине, Оштећење животне средине, Уништење, оштећење, изношење у иностранство и уношење у Србију заштићеног природног добра, Уношење опасних материја у Србију и недозвољено прерађивање, одлагање и складиштење опасних материја, Недозвољена изградња нуклеарних постројења, Повреда права на информисање о стању животне средине, Убијање и злостављање животиња, Преношење заразних болести код животиња и биљака, Несавесно пружање ветеринарске помоћи, Производња штетник средстава за лечење животиња, Загађивање хране и воде за исхрану односно напајање животиња, Пустошење шума, Шумска крађа, Незаконит лов, Незаконит риболов), Специфичности радње извршења кривичних дела против животне средине, Специфичности последице извршених кривичних дела против животне средине, Појам и карактеристике организованог криминала у вези кривичних дела против животне средине (Теоријски аспекти настанка организованог криминала у животној средини, Организовани еколошки криминалитет, Организовани еколошки криминалитет у пракси), Предлози унапређења кривичноправне заштите).

ДЕО ДРУГИ – ОТКРИВАЊЕ КРИВИЧНИХ ДЕЛА ПРОТИВ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (стр. 118-182) (Фактори настанка кривичних дела против животне средине, Проблем откривања кривичних дела против животне средине (Улога полиције у откривању и доказивању кривичних дела против животне средине (Овлашћења полиције у откривању кривичних дела против животне средине, Улога форензике у откривању кривичних дела против животне средине, Специјализација органа откривања кривичних дела против животне средине и унапређење техника откривања, Улога еколошких база података у откривању кривичних дела против животне средине), Улога инспекцијских органа у откривању кривичних дела против животне средине (Модалитети инспекција за заштиту животне средине), Улога удружења грађана (невладине организације) и јавно поговарање у откривању кривичних дела против животне средине, Кривичне пријаве оштећених, пријаве грађана, анонимне пријаве, Праћење стања и извештавање о стању животне средине), Откривање и доказивање кривичних дела против животне средине (Поједина упоредно-правна решења организације припремног стадијума кривичног поступка, Овлашћења полиције у предистражном поступку (Поједина упоредноправна решења овлашћења полиције у припремном

стадијуму кривичног поступка), Овлашћења носилаца јавнотужилачке функције у предистражном поступку (Поједина упоредноправна решења овлашћења јавног тужиоца у припремном стадијуму кривичног поступка), Овлашћења суда у припремном стадијуму кривичног поступка (Поједина упоредноправна решења овлашћења суда у припремном стадијуму кривичног поступка), Предлози за ефикасније откривање кривичних дела против животне средине).

ДЕО ТРЕЋИ – ДОКАЗИВАЊЕ КРИВИЧНИХ ДЕЛА ПРОТИВ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (стр. 183-253)

Доказне радње (Развој доказних радњи у домаћем законодавству, Доказне радње у упоредноправном законодавству, Врсте доказних радњи, Саслушање окривљеног (Саслушање окривљеног у судској пракси), Испитивање сведока (Испитивање сведока у судској пракси Републике), Трансакција, Привремено одузимање предмета, Претресање (Претресање у судској пракси), Специфичности доказних радњи у кривичном поступку за кривична дела против животне средине), Предлог унапређења доказних радњи).

ДЕО ЧЕТВРТИ – СПЕЦИФИЧНОСТИ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА ПРОТИВ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (стр. 254-333)

(Врсте кривичних поступака (Кривични поступак за кривична дела против животне средине (Примена правила опште процесне форме у поступцима за кривична дела против животне средине, Примена правила посебне процесне форме у поступцима за кривична дела против животне средине (Примена правила скраћеног поступка у поступцима за кривична дела против животне средине), Специфична питања у поступку за кривична дела против животне средине од значаја за преиспитивање адекватности процесне форме (Оправданост основа одступања код процесног субјекта одлучивања, Сложеност чињеничног стања, Сложеност доказне грађе), Специфичности субјеката кривичног поступка за кривична дела против животне средине (Специјализација органа поступка (Специјализација полиције, Специјализација тужилаштва, Специјализација суда), Специфичности окривљеног физичког лица за кривична дела против животне средине, Специфичности окривљеног правног лица за кривична дела против животне средине, Специфичности оштећеног лица кривичним делима против животне средине (Имовинскоправни захтев оштећеног у поступцима за кривична дела против животне средине), Предлог унапређења поступка за кривична дела против животне средине).

ДЕО ПЕТИ – МЕЂУНАРОДНА ПРАВНА ПОМОЋ У КРИВИЧНИМ СТВАРИМА, (стр. 334-371)

Инструменти међународне кривичноправне помоћи, Међународне организације и борба против еколошког криминалитета (Интерпол, Европол), Облици остваривања међународне помоћи у кривичним стварима у Републици Србији (Изручење окривљеног или осуђеног лица, Преузимање и уступање кривичног гоњења, Извршење кривичне пресуде, Остали облици међународне помоћи у кривичним стварима), Заједнички истражни тимови, Узајамно признање судских одлука (Европски налог за хапшење, Европски налог за спровођење истрага), Међународна кривична помоћ у кривичним стварима у пракси министарства надлежног за послове правосуђа РС за кривична дела против животне средине).

ДЕО ШЕСТИ — ЕМПИРИЈСКО ИСТРАЖИВАЊЕ (стр. 372-457)

Део шести посвећен је емпиријском истраживању спроведеном у свим основним судовима на територији Републике Србије, односно у 66 основних судова. Узорак емпиријског истраживања обухвата 6.795 кривичних поступака за кривична дела против животне средине, односно укупан број кривичних поступака који се налазе у архивама основних судова у Републици Србији у временском периоду од 1.01.2006. до 20.10.2021. године. Анализа и приказ резултата извршена је према критеријумима: броја кривичних поступака по врсти кривичног дела против животне средине, окривљеног у кривичним поступцима, доказним радњама које су спроведене и врсти одлуке. Резултати истраживања су анализирани и приказани са аспекта корелативног односа наведених критеријума у циљу утврђивања одређених (не)правилности и извођења закључака. За приказивање резултата истраживања, кандидаткиња је користила метод моделовања и статистички метод. Резултати истраживања приказани су и у табелама и графиконима.

Након последњег поглавља следе **ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА** (стр. 458-469) и преглед коришћене литературе и других релевантних извора.

Рад садржи и 150 табела, као и 6 графикона.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Докторска дисертација кандидаткиње Миње Блажић Павићевић састоји се од уводних разматрања, шест делова који обухватају теоријско и емпиријско истраживање и који представљају централни део рада, као и закључних разматрања и приказа коришћене литературе.

У првом делу докторске дисертације кандидаткиња је методолошки исправно, на прецизан начин, анализирила развој и значај кривичноправне заштите животне средине. Кривична дела против животне средине анализирана су како са теоријског, тако и са позитивноправног аспекта. Осим тога анализиран је и историјски развој ових норми у домаћем законодавству. Кандидаткиња је на правилан начин анализирила на како су кривична дела против животне средине нормирана у одређеним земљама европско-континенталног и англосаксонског правног система, указујући на тај начин на сличности и разлике међу законским решењима посматрано у појединим државама. Кандидаткиња је извршила адекватан одабир земаља чија је законска решења анализирила (Хрватска, Црна Гора, Босна и Херцеговина, Русија, Шпанија, Ангола, Перу, Немачка, Кина и Сједињене Америчке Државе), на основу којих је идентификовала међусобне сличности и разлике у позитивноправним решењима. Посматрано са аспекта односа наведених правних система, кандидаткиња је установила одређене разлике у позитивним законским одредбама и дала своје мишљење о томе на који начин је потребно даље развијати домаћу регулативу. На тај начин, коришћењем упоредноправног, догматскоправног метода, метода анализе на адекватан начин приказане су разлике које су идентификоване код радњи извршења и последица извршених кривичних дела против животне средине у односу на друга кривична дела. У циљу свеобухватне анализе кандидаткиња је анализирила и савремену појаву еколошког организованог криминалитета кроз теоријски приступ и случајеве из иностране судске праксе. У овом делу дисертације је указано на значај и неопходност кривичноправне заштите животне средине, као и на конкретне предлоге унапређења. Адекватно је на овом месту посебна пажња посвећена кривичним делима против животне средине, имајући у виду предмет и проблем истраживања. Први део дисертације даје јасан увид у то зашто је кривичноправна заштита животне средине важна, као и зашто је оправдано тежити унапређењу и остваривању ове заштите као крајњем механизму заштите и остваривања права човека на живот у здравој животној средини. Вредност првог дела дисертације се такође огледа и у чињеници што анализа свих релевантних питања у вези са инкриминацијама представља важан полазни основ за анализу и разматрање процесно правног аспекта.

У другом делу докторске дисертације кандидаткиња је правилно посредством компаративног и догматскоправног метода, анализирила факторе настанка кривичних дела против животне средине, посебну пажњу посвећујући питању откривања кривичних дела против животне средине. Анализирајући улогу полиције у откривању кривичних дела против животне средине, кандидаткиња идентификује проблеме, те сагледава могућност специјализације органа откривања, али и улогу коју може имати развој форензике и еколошка база података у откривању кривичних дела против животне средине. Посебну вредност у вези са овом проблематиком има анализа која се односи на улогу инспекцијских органа, удружења грађана, јавног поговарања, подносиоца кривичних пријава, као и важност и допринос праћења стања и извештавања о стању животне средине у откривању ових кривичних дела. Адекватно је на овом месту сагледана организација припремног стадијума кривичног поступка, те је кандидаткиња на правилан начин анализирила овлашћења полиције, носилаца јавнотужилачке функције и суда у предистражном поступку, као и у истрази, те извела закључак да нису препознате специфичности у погледу процесних субјеката, као ни специфичности у погледу радњи карактеристичних за припреми стадијум кривичног поступка.

Кандидаткиња је компаративном анализом сагледала упоредноправна решења (Хрватска, Црна Гора, Босна и Херцеговина, Русија, Шпанија, Ангола, Перу, Немачка, Кина и Сједињене Америчке Државе) овлашћења полиције, тужилаштва и суда у припремном стадијуму кривичног поступка, те изнела предлоге унапређења откривања кривичних дела против животне средине.

У трећем делу докторске дисертације кандидаткиња је правилно посредством догматскоправног и компаративног метода, анализирила појам и предмет доказивања, доказне радње и извор доказа, као и могућности коришћења доказних радњи у кривичним поступцима за кривична дела против животне средине. Историјскоправним методом сагледан је развој доказних радњи у домаћем законодавству, а компаративном методом кандидаткиња је анализирила доказне радње указујући на тај начин на сличности и разлике међу законским решењима у појединим државама (Хрватска, Црна Гора, Босна и Херцеговина, Русија, Шпанија, Ангола, Перу, Немачка, Кина и Сједињене Америчке

Државе). Кандидаткиња је анализила примену доказних радњи у кривичним поступцима за кривична дела против животне средине, те је утврдила да се примена одређених доказних радњи (нпр. саслушање окривљеног, испитивање сведока) не разликује у односу на остале кривичне поступке, с тим да је указала на мали број доказних радњи који се предузимају у овим кривичним поступцима. Кандидаткиња је указала и на некоришћење доказних радњи узимање узорака, реконструкције догађаја и провере рачуна и сумњивих трансакција у кривичним поступцима за кривична дела против животне средине, што је поткрепила резултатима спроведеног емпиријског истраживања. Кандидаткиња је правилно применом компаративног метода извршила поређење и указала на иновације у погледу доказних радњи у појединим упоредноправним законодавствима, као и на могућности унапређења доказивања кривичних дела против животне средине, односно мањкавостима постојећих правних решења, што даје простор за извесне законске промене на које је кандидаткиња указала у закључним разматрањима.

У четвртм делу докторске дисертације, који представља најзначајнији део дисертације, кандидаткиња је методолошки исправно и правилно, на опсежан и систематичан, проблемски оријентисан приступ указала на предности и недостатке позитивноправног решења у Републици Србији, којим је уређен кривични поступак за кривична дела против животне средине, а који се надовезује на закључке који су утврђени у предходним деловима дисертације. У овом делу дисертације коришћен је метод анализе, као и догматскоправни, аналитичко-синтетички, индуктивно-дедуктивни метод. До изналажења проблемских питања у теорији и пракси, кандидаткиња је дошла анализом ставова заузетих у научној и стручној јавности, али и судској пракси. Кандидаткиња је извршила свеобухватну анализу правила која се односе на општи и посебне кривичне поступке, као и правила која се примењују у поступцима за кривична дела против животне средине. Идентификовањем специфичних питања у поступцима за кривична дела против животне средине, кандидаткиња је оправдала преиспитивање адекватности процесне форме за ова кривична дела. Кандидаткиња је систематично и опсежно објаснила идентификоване проблеме, те компаративном анализом изнела предлоге решења специјализације субјеката кривичног поступка. Осим тога, такође је методолошки исправно и правилно указала на специфичности окривљеног за кривична дела против животне средине. Кандидаткиња је методолошки исправно и правилно идентификовала мањкавости домаће регулативе у погледу идентификовања оштећеног кривичним делима против животне средине, као и могућностима остваривања накнаде штете. Кандидаткиња је посебно указала на заузете ставове у стручној и научној јавности као и ставове заузете у судским одлукама домаћих и иностраних судова, уз изношење властитог критичког мишљења. Наведени део дисертације пружа веома значајне резултате како у научном, тако и стручном смислу, а из којих се може извести аргументован закључак о специфичностима кривичног поступка за кривична дела против животне средине, као и о мањкавостима постојећих правних решења што даје простор за извесне законске промене, чије предлоге је кандидаткиња дефинисала и у закључним разматрањима.

У петом делу докторске дисертације кандидаткиња је посредством догматскоправног метода на правилан начин анализила могућности међународне правне помоћи у кривичним стварима за кривична дела против животне средине, указујући на све присутнији проблем прекограничног еколошког криминалитета. Кандидаткиња је анализила инструменте међународне правне помоћи и активности међународних организација за сузбијање еколошког криминалитета, а посебну пажњу посветила облицима остваривања међународне правне помоћи у кривичним стварима, посебно осталим облицима међународне правне помоћи. Кандидаткиња је методом логичких операција указала на допринос који се може остварити учешћем у заједничким истражним тимовима, као и предностима узајамног признања судских одлука. Кандидаткиња је изнете закључке поткрепила и подацима о међународној помоћи у кривичним стварима за кривична дела против животне средине ресорног министарства Републике Србије, те указала изазове са којима би се Република Србија могла суочити по питању прекограничног еколошког криминалитета, а посебно по питању опасног отпада.

У шестом делу докторске дисертације кандидаткиња методолошки исправно даје приказ и анализу резултата добијених на основу спроведеног емпиријског истраживања. Емпиријским истраживањем обухваћено је 6.795 кривичних поступака за кривична дела против животне средине, односно укупан број кривичних поступака који се налазе у архивама основних судова у Републици Србији у временском периоду од 1.1.2006. до 20.10.2021. године. Кандидаткиња је резултате истраживања класификовала по одговарајућим, значајним критеријумима за предмет истраживања (број

кривичних поступака по врсти кривичног дела против животне средине, окривљени у кривичним поступцима, доказне радње које су спроведене и врсте одлука). Такође, резултати су приказни и релевантним укрштањем наведених критеријума што је оцењено као значајно за даљу примену резултата истраживања. Резултати су на јасан начин методом моделовања и статистичким методом приказани у табелама и графиконима, након чега су на прецизан начин описани и анализирани. На крају емпиријског истраживања кандидаткиња је исправно приказала најзначајније закључке до којих је дошла спроведеним истраживањем. Резултатима истраживања су поткрепљени одређени ставови заузети у научној и стручној јавности, као и у правосудној пракси. Такође, резултати су послужили и као основ за извесне предлоге *de lege ferenda*.

У закључним разматрањима кандидаткиња је јасно указала на закључке до којих је дошла спроведеним теоријским и емпиријским истраживањем, наводећи да је постављена општа хипотеза делимично потврђена и дајући предлоге *de lege ferenda*.

Сви делови докторске дисертације написани су прегледно, уз коришћење расположиве литературе, релевантних домаћих, иностраних и међународних прописа, као и одговарајуће судске праксе. Свако поглавље логично се надовезује на претходно и сачињава једну складну целину. Дисертација је уобличена на начин који задовољава потребне научне критеријуме.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ:

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у складу са *Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду* који је повезан са садржајем докторске дисертације. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду уредника часописа о томе.

1. Миња Блажић Павићевић, Обавезна стручна одбрана у кривичном поступку, Зборник радова Правног факултета у Новом Саду, Вол. 52, бр.1, 2018, ИССН 0550-2179, стр. 413-429. М 24
2. Миња Блажић Павићевић, Споразум о признању кривичног дела – појам, правна природа и коришћење споразума о признању кривичног дела као доказа, *Crimen* (XI) бр. 3, 2020, ИССН - 2217-219X; стр. 346-365. М 24
3. Миња Блажић Павићевић, Накнада штете као супсидијарна одговорност државе у вези са кривичним делом, *Ревија за криминологију и кривично право*, Вол. 57, бр. 1, 2019, ISSN 1820-2969; стр. 137-156. М 52
4. Миња Блажић Павићевић, Request for Protect of Legality at Criminal Acts of Organized crime, Зборник радова са научне конференције Дани Арчибалда Рајса, 2-3. Октобар 2018, Београд, 393-405. ИСБН 978-86-7020-404-1 М 33
5. Миња Блажић Павићевић, Повреда права на одбрану у пракси Европског суда за људска права, Четврта међународна научна конференција – Охридска школа права, Мај 2018, Охрид, 237-250. ИСБН 978-608-66152-2-2 М 33
6. Миња Блажић Павићевић, Proving the mistake of law, Пета међународна научна конференција – Охридска школа права, Мај 2019, Охрид, 379-394. ИСБН 978-608-66152-2-2 М 33
7. Миња Блажић Павићевић, Comparative Law View on Environmental Damage and Liability to Environmental Damage у Перспективе имплементације Европских стандарда у правни систем Србије – Зборник радова – књига 7 (ур. Стеван Лилић), Београд, 2017, 435-449. ИСБН 978-86-7630-689-3 М 14

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА:

Научно и емпиријско истраживање на тему Специфичности кривичног поступка за кривична дела против животне средине у овој дисертацији као општу хипотезу имало је да кривични поступак за кривична дела против животне средине има одређене специфичности које оправдавају модификацију кривичног поступка. Спроведеним истраживањем постављена општа хипотеза је делимично потврђена. Кандидаткиња је коришћењем метода анализе, догматско-правног, дијалектичког, компаративног, аналитичко-синтетичког и индуктивно-дедуктивног метода извршила анализу и приказ позитивноправних прописа који се односе на кривичноправну заштиту животне средине и заузетих ставова и мишљења како у стручној и научној јавности тако и у судској пракси домаћих и иностраних судова. На основу наведеног, идентификоване су предности, али и слабости позитивноправних прописа који се односе на кривичноправну заштиту животне средине. Истраживањем су идентификовани проблеми који се огледају у онемогућавању остваривања кривичноправне заштите животне средине и остваривања права човека на живот у здравој животној средини. Спроведено истраживање је показало да је дилема о постојању извршених, а неоткривених кривичних дела против животне средине оправдана, односно да постоје проблеми у откривању и доказивању ових кривичних дела, који би се тешко могли превазићи без увођења одређених промена. На основу наведеног кандидаткиња је формулисала предлоге за измене постојећих решења који се огледају у модификацији кривичног поступка који би имао карактер новума и ширења. Кандидаткиња закључује да би било целисходно, са аспекта остваривања сврхе кривичног права и остваривања права човека на живот у здравој животној средини да се изврше одређене измене позитивноправних решења садржаних у Законику о кривичном поступку, које је у оквиру закључних разматрања експлицитно формулисала.

Резултате истраживања кандидаткиња је јасно приказала, прегледно и прецизно. На сва постављена питања дала је јасан и прецизан одговор, који произлази из самог истраживања. Постављене хипотезе кандидаткиња је потврдила. Приликом приказа резултата истраживања, кандидаткиња се концентрисала на оно што је суштински важно код сваке од постављених дилема. Резултате истраживања кандидаткиња тумачи исправно и наводи аргументе за сваки изнети став. О сваком проблему кандидаткиња је промислила и изнела своје мишљење. Сваки проблем сагледан је из различитих углова, одбацујући априорне ставове о његовом „решењу“ и приступајући му критички. Сви закључци произлазе из спроведеног теоријског и емпиријског истраживања.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА:

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Резултате истраживања, кандидаткиња је приказала на јасан, прегледан и прецизан начин. Кандидаткиња је у односу на предмет и проблем истраживања заузела систематичан, критички и проблемски орјентисан приступ какав се захтева приликом разматрања и идентификовања одређених нормативноправних мањкавости у кривичноправној области. Такође, кандидаткиња је заузела исправан методолошки приступ истраживању, којом приликом се користила адекватним језичким и стилским приступом.

Кандидаткиња је показала умеће, систематичност и научну зрелост у вези са изналажењем и излагањем проблемских питања, као и у вези са давањем одговора, односно предлагањем решења за превазилажење установљених мањкавости у позитивноправним прописима. У теоријском делу истраживања кандидаткиња је користила адекватну, у квалитативно-квантитативном смислу одговарајућу стручну и научну литературу као и судску праксу. Резултати добијени емпиријским истраживањем, приказани су и анализирани на одговарајући начин, послужили су као основ за извођење правилних закључака.

Имајући у виду наведено, Комисија даје позитивну оцену у односу на начин приказа и тумачења резултата истраживања.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме?

Комисија сматра да је кандидаткиња написала докторску дисертацију потпуно у складу са образложењем које је наведено у пријави теме докторске дисертације. Кандидаткиња је у пријави теме дефинисала проблеме и предмет истраживања, дала преглед владајућих ставова и схватања у литератури у подручју истраживања и навела литературу коју је консултовала. Такође, кандидаткиња је образложила потребе, циљеве, очекиване резултате истраживања и научне методе које ће бити коришћени у истраживању. Кандидаткиња је адекватно поставила предмет и циљеве истраживања у складу са образложењем из пријаве теме, а потом је поставила општу хипотезу као полазни основ истраживања, дала образложење научне и друштвене оправданости истраживања, навела научне методе и изворе података у складу са образложењем у пријави теме.

Имајући у виду усаглашеност свих елемената који су наведени у пријави теме докторске дисертације и оних који су описани и представљени у докторској дисертацији, Комисија сматра да је писање дисертације извршено у складу са образложењем које је наведено у пријави теме.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе?

Комисија сматра да докторска дисертација садржи све битне елементе у складу са научним, техничким и стилским захтевима који су прописани у члану 23 Правила докторских студија Универзитета у Новом Саду и који се очекују од кандидата када су у питању кривичноправне науке. Дисертација садржи насловну страну, кључну документацијску информацију на српском и енглеском језику (образац 5а), резиме на српском и енглеском језику, садржај, уводни и централни део, закључна разматрања, списак литературе (и обрасце који су саставни део докторске дисертације у складу са Правилима докторских студија).

Имајући у виду да су испуњени услови прописани Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду, Комисија сматра да дисертација садржи све битне елементе.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци?

Докторска дисертација „Специфичности кривичног поступка за кривична дела против животне средине“ кандидаткиње Миње Блажић Павићевић има теоријску и практичну вредност. У дисертацији су на јасан и прегледан начин систематизована постојећа теоријска и стручна знања о специфичностима кривичног поступка за кривична дела против животне средине. У дисертацији је указано на предности, као и на проблеме и недостатке у вези са важећим законским решењима, који су идентификовани не само у науци, већ и у пракси и предложена су решења за њихово превазилажење. Иако постоје радови који се баве појединим питањима у вези са кривичним поступком за кривична дела против животне средине, овако обрађена предметна проблематика, како је то у дисертацији учињено на један свеобухватан и системски начин, укључујући и емпиријско истраживање спроведено у 66 Основних судова на територији Републике Србије, у периоду од 1.1.2006. до 20.10.2021. године, није до сада урађена у домаћој стручној и научној литератури, те због тога ова дисертација представља важан и оригиналан допринос науци и правосудној пракси, а посебно даљем развоју позитивноправних прописа у Републици Србији, с обзиром на то да је у току наставак реформе кривичног процесног законодавства и њено усаглашавање са прописима Европске уније. Дисертација остварује оригиналан допринос науци, посредством добијених резултата теоријског и емпиријског истраживања, изведених закључака и датих предлога *de lege ferenda*. Кандидаткиња је коришћењем одређених научних метода, на свеобухватан и систематичан начин, уз критички приступ идентификовала предности, али и слабости постојећих законских решења, посредством анализе ставова заузетих у стручној и научној јавности. Наведени предлози нису засновани само на теоријском истраживању, већ представљају и резултат анализе одлука донетих од стране основних судова на територији Републике Србије поводом свих значајних питања у вези са предметом истраживања. Одређене предлоге, кандидаткиња је поткрепила и иностраном судском праксом, а посебном праксом судова у Сједињеним Америчким Државама. Напоследку, значајан допринос дисертације огледа се и у резултатима спроведеног емпиријског истраживања које је потврдило неопходност и оправданост предлога *de lege ferenda*.

Имајући у виду наведено, Комисија сматра да закључци и предлози, засновани на

квалитативно и квантитативно адекватном теоријском и емпиријском истраживању, представљају значајан допринос науци.
4. Који су недостаци дисертације и какав је њихов утицај на резултат истраживања?   Комисија сматра да докторска дисертација „Специфичности кривичног поступка за кривична дела против животне средине“ кандидаткиње Миње Блажић Павићевић нема недостатке који би утицали на резултат истраживања.
Текст докторске дисертације Миње Блажић Павићевић проверен је у програму iThenticate и том приликом утврђено је 13% сличности текста докторске дисертације са текстовима доступним у бази података iThenticate. Комисија је приликом прегледа извештаја о провери докторске дисертације утврдила да је програм обележио податке из обрасца 5а – Кључна документацијска информација; референце из фус нота; називе прописа; законске одредбе које се не стављају под знаке навода; парафразиране делове текстова који су уредно цитирани, али нису обележени знацима навода и др. Комисија је утврдила и да је програм iThenticate обележио и уобичајене изразе који су карактеристични за докторску дисертацију из области кривичног процесног права. То се посебно односи на изразе који су у директној вези са предметом докторске дисертације (дело које је законом предвиђено као кривично дело, противправно и скривљено; животна средина; кривична дела против животне средине; дошло да уништења или оштећења биљног и животињског света; називи доказних радњи; називи кривичних дела против животне средине и др.). У делу докторске дисертације у коме су приказани резултати емпиријског истраживања уз статистичке податке наведена су кривична дела против животне средине за подручје сваког суда који је обухваћен истраживањем. Из тог разлога проценат сличности додатно је увећан. Ради се о тексту који се помиње шездесет пута и који обухвата кривична дела за која нису вођени кривични поступци за кривична дела. Списак тих кривичних дела је следећи: Загађење животне средине (чл. 260), Непредузимање мера заштите животне средине (чл. 261), Противправна изградња и стављање у погон објеката и постројења која загађују животну средину (чл. 262), Оштећење објеката и уређаја за заштиту животне средине (чл. 263), Оштећење животне средине (чл. 264), Уништење, оштећење, изношење у иностранство и уношење у Србију заштићеног природног добра (чл. 265), Уношење опасних материја у Србију и недозвољено прерађивање, одлагање и складиштење опасних материја (чл. 266), Недозвољена изградња нуклеарних постројења (чл. 267), Повреда права на информисање о стању животне средине (чл. 268), Преношење заразних болести код животиња (чл. 270), Несавесно пружање ветеринарске помоћи (чл. 271), Производња штетних средстава за лечење животиња (чл. 272), Загађивање хране и воде за исхрану, односно напајање животиња (чл. 273), Пустошење шума (чл. 274), Шумска крађа (чл. 275), Незаконити лов (чл. 276), Незаконити риболов (чл. 277) КЗ. Имајући у виду резултате провере текста докторске дисертације у програму iThenticate и анализу наведених резултата Комисија је утврдила да је Миња Блажић Павићевић приликом израде докторске дисертације поступила у складу са правилима академске честитости.
X ПРЕДЛОГ:
На основу наведеног, комисија предлаже:
а) да се докторска дисертација прихвати, а кандидаткињи одобри одбрана; б) да се докторска дисертација врати кандидату на дораду (да се допуни односно измени); в) да се докторска дисертација одбије.

Место и датум: Нови Сад, 27.04.2023. године

1. Председник Комисије:

Проф. др Снежана Бркић,
*редовни професор Правног факултета
у Новом Саду*

---

2. Члан Комисије:

Проф. др Милан Шкулић,
*редовни професор Правног факултета
у Београду*

---

3. Члан Комисије:

Проф. др Татјана Бугарски,
*редовни професор Правног факултета
у Новом Саду*

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.